

Босна и Херцеговина
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД
Број: 94 0 У 029853 19 Увп
Бања Лука, 29.4.2021. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија, Едине Чупељић предсједника вијећа, Страхиње Турковића и Смиљане Мрше чланова вијећа, уз учешће Маје Савић као записничара, у управном спору по тужби Б. и Х., Министарство ... Б.Х., заступана по законском заступнику Правобранилаштво Б.Х., С. (у даљем тексту: тужитељица), против рјешења број 21.03/952.1-1516/17 од 10.5.2018. године тужене Управа ..., у предмету уписа права својине и промјене посједника у катастарском операту, одлучујући о захтјеву тужитељице за ванредно преиспитивање пресуде Окружног суда у Требињу број 94 0 У 029853 18 У од 22.10.2018. године, на нејавној сједници вијећа одржаној 29.4.2021. године донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев се одбија.

Образложење

Побијаном пресудом је одбијена тужба против уводно означеног акта тужене, којим је одбијена жалба тужитељице изјављена против рјешења Управа ..., Подручна јединица Ф. број 21.41/952.1-294/17 од 20.9.2017. године. Тим рјешењем је одбијен захтјев тужитељице за упис права својине као и промјена корисника у катастарском операту на непокретностима ближе описаним у диспозитиву тог рјешења.

Одбијање тужбе образложено је разлозима да се упис у земљишну књигу проводи у складу са одредбама Закона о земљишним књигама Републике Српске („Сл. гласник РС“, број 67/03, 46/04, 109/05 и 119/08, у даљем тексту: ЗЗК), а провођење промјена у катастру је регулисано Законом о одржавању премјера и катастра земљишта („Сл. гласник РС“, број 19/96 и 15/10, у даљем тексту: Закон) и на основу Правилника о одржавању премјера и катастра земљишта („Сл. гласник РС“, број 17/09 и 35/12, у даљем тексту: Правилник) те у складу са одредбама Закона о премјеру и катастру Републике Српске („Сл. гласник РС“ број 6/12, 110/16 и 62/18). Суд наводи да је чланом 20 Закона прописано да се промјене корисника у катастарском операту проводе на основу правноснажних одлука судова, односно органа који одлучују о промјени права на некретнинама као и на основу уговора овјерених код судова, те да тужитељица уз захтјев није доставила ни један доказ који би представљао правни основ за провођење тражене промјене, па је одлука тужене којом је одбијена жалба тужитељице изјављена на првостепено рјешење правилна и законита. Указује да одредбе Закона о одбрани БиХ („Сл. гласник БиХ“, број 88/05), на које се позива тужитељица, регулишу сачињавање пописа непокретне имовине која служи за потребе одбране, пренос других права и

обавеза, те да ће Министарство ... Б.Х. доставити план о коначном располагању имовином на одобрење Савјету министара БиХ најкасније до 31.12.2005. године, па будући да те одредбе регулишу само одређене активности Министарства ... Б.Х. оне не могу бити основ за упис промјена у земљишним и катастарским евиденцијама. Наводи, да је Споразум о питањима сукцесије међународни правни акт којим су уређена права на имовину, која се налазе на територији сваке од држава чланица бивше СФРЈ и релевантан је за правне односе између њих, док одлука Уставног суда БиХ број У-1/11, на коју се тужитељица позива представља апстрактну оцјену уставности закона Р. С. којим је регулисан статус државне имовине, те иста не представља правни основ за стицање појединачног права, већ је тумачење Уставног суда дато у наведеној одлуци од значаја за правилну примјену закона на коју се оцјена уставности односила. У тој одлуци Уставни суд наводи да је свјестан чињенице да је ово питање држава покушала ријешити одлуком Савјета Министара БиХ из 2004. године о формирању Комисије за државну имовину која је требала припремити законодавни оквир за рјешавање овог питања, али то није учињено до данас, стога постоји обавеза да се ово питање ријешити што је прије могуће. Исто тако, ни Устав БиХ, на који се тужитељица позива, не може бити основ за промјену уписа у земљишној књизи, па будући да не постоји ваљан правни основ за провођење наведених промјена суд сматра да су првостепени орган и тужена у предметном случају правилно примијенили материјално право. На крају се додаје, да не постоји повреда права на недискриминацију због обрачуна судске таксе јер је у члану 10 Закона о судским таксама („Сл. гласник РС“ број 73/08, 49/09, 67/13 и 63/14, у даљем тексту: ЗСТ) таксативно наведено који субјекти су ослобођени плаћања судске таксе, а у те субјекте не улази БиХ, већ Р. С. и институције и органи Р. С..

Благовременим захтјевом за ванредно преиспитивање те пресуде (у даљем тексту: захтјев) тужитељица побиија њену законитост, због повреде закона и повреде прописа о поступку која је могла бити од утицаја на рјешење ствари. Позива се на одлуку Уставног суда БиХ број У-1/11 која се односи на законодавну надлежност Р. С. да регулише државну имовину, али да је кроз ставове те одлуке успостављен својеврсни правни оквир за поступање надлежних органа, тако да се у тачки 80 одлуке износи став да „првенствено БиХ има право наставити да регулише државну имовину, односно да је титулар државне имовине.“ Даље истиче, да законски и подзаконски правни акти, на које се тужитељица позива: Закон о одбрани БиХ, измјене и допуне истог, Споразум о питањима сукцесије, Закон о привременој забрани располагања државном имовином у БиХ, као и Одлуке Предсједништво Б.Х. о величини, структури и локацијама Оружаних снага БиХ, измјене и допуне истих, успостављају и одређују БиХ као носиоца права својине, а Министарство ... Б.Х. као корисника – вршиоца својинских овлашћења генерално у односу на све непокретности на територији БиХ које представљају тзв. перспективну војну имовину, као дио имовине бившег Савезни ... СФРЈ из чега произлази да је подносилац захтјева носилац права коришћења предметних непокретности, односно да има право на упис посједа у јавним евиденцијама, па је погрешан закључак нижестепеног суда да се промјена у јавним евиденцијама може извршити само на основу појединачног акта, а не и на основу општег правног акта. Позива се на одредбу члана 71 став 3 Закона о одбрани, којом је прописано да ће Министарство ... Б.Х. почев од 01. јануара 2006. године преузети коришћење и ући у посјед непокретне имовине из става 2 овог члана, а наведена одредба садржи правно правило које је основ за промјену права корисника у јавним евиденцијама у корист подносиоца захтјева. У том контексту је одредба члана 59 став 1 тачка а) Правилника за одржавање премјера и катастра земљишта („Сл. гласник РС“ број 17/09 и 35/12, у даљем тексту: Правилник) која предвиђа закон као основ промјене корисника у катастарском оперативу, па није јасно

позивање „Окружног привредног суда у Бијељини“ на одредбе члана 59 и 60 „Правилника о одржавању премјера и катастра земљишта („Сл. гласник РС“ број 19/96 и 15/10)“, с обзиром да се не ради о важећем пропису. Погрешно суд наводи да и закон мора предвиђати идентификацију непокретности правних субјеката на која се односи пренос, јер према одредби члана 59 и 60 Правилника може се закључити да у случају закона, као основа за промјену корисника у катастарском оперативу, није потребно да земљиште буде означено према подацима премјера и катастра земљишта. Надаље, истиче да је нижестепени суд извршио повреду поступка, јер је Р. С. као трећу страну укључио у поступак, а да прије тога захтјев за учешће треће стране у поступку и њен поднесак није никада достављен тужитељици на изјашњење, па је тиме повређено право на равноправност странака у поступку, јер одредбе члана 369 и 370 Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“, број 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 и 61/13 – у даљем тексту: ЗПП) на које одредбе упућује члан 48 Закона о управним споровима („Сл. гласник РС“, број 109/05 и 63/11, у даљем тексту: ЗУС) налажу достављање поднеска умјешача странама у спору и могућност да странка може оспорити умјешачу право да учествује у поступку и предложити да се одбије мијешање. Предлаже да се захтјев усвоји, нижестепена пресуда укине и предмет врати на поновно одлучивање.

Тужена у одговору на захтјев истиче да остаје код навода датих у образложењу оспореног акта.

Заинтересовано лице у овом управном спору, Р. С. заступана по законском заступнику Правобранилаштво Р. С. - Сједиште з. у Ф., истиче да тужитељица није поднијела ниједан валидан документ на основу којег би тужена могла одлучити о промјени уписа на непокретностима, па је одлука суда о одбијању тужбе правилна и законита. Додаје, да само В. Р. С. је надлежна да одлучује коју имовину и у којем својинском облику ће пренијети на заједничке институције Б.Х.. Предлаже да се захтјев одбије.

Размотривши захтјев, одговоре на захтјев, побијану пресуду, оспорени акт и цјелокупне списе предметне управне ствари, на основу одредбе члана 39 ЗУС, одлучено је као у изреци пресуде из слједећих разлога:

Из списка предмета произлази да је тужитељица поднијела захтјев за упис промјене права на предметним непокретностима, у правцу да се у земљишној књизи упише као власник БиХ са дијелом 1/1, а у посједовном листу Б.Х. Министарство ..., по основу Закона о одбрани БиХ („Сл. гласник БиХ“ број 88/05), Споразума о питањима сукцесије („Сл. гласник БиХ“ број 43/01), Одлуке о измјенама и допунама Одлуке број 01-011-1110-6/06 од 05.7.2006. године Предсједништво Б.Х. о величини и структури и локацијама ОС БиХ број 01-50-1-1067-10/12 од 18.4.2012. године, Закона о измјенама и допунама Закона о привременој забрани располагања државном имовином БиХ („Сл. гласник БиХ“ број 17/06) те одлуке Уставног суда БиХ број У-1/11 од 13.7.2012. године. Поступајући по том захтјеву РУГИПП, Подручна јединица Ф. је првостепеним рјешењем број 21.41/952.1-294/17 од 20.9.2017. године одбила захтјев тужитељице за упис права својине као и промјене права посједника на непокретностима ближе означеним у диспозитиву тог рјешења. Оспореним актом тужена је одбила жалбу тужитељице изјављену против првостепеног рјешења, констатујући да је првостепени орган извршио увид у приложену документацију, на којој се као правном основу темељио поднесени захтјев, али да се из достављене документације, конкретно Одлуке Предсједништво Б и Х. о величини, структури и локацијама ОС БиХ број 01-011-1110-

6/06 од 05.7.2006. године и Одлуке о измјенама и допунама те одлуке Предсједништво Б.Х. број 01-50-1-1067-10/12 од 18.4.2012. године, јасно види да се та одлука односи само на оно што јој и сам назив каже, то јест да је ријеч о одлуци у којој се само наводи шта чини Оружане снаге БиХ., каква им је структура, описана локација, гдје се налазе њене организационе јединице.

Исто тако, тужена наводи да ни у погледу осталих приложених докумената не ради се о било којем документу који би по закону могао да представља правни основ за промјену корисника непокретности, при чему у наведеној документацији предметне непокретности уопште нису означене према подацима из катастарског оператa, што је и првостепени орган правилно закључио, па да се из образложења првостепеног рјешења види да је првостепени орган цијенио достављене документе и јасно истакао да не могу представљати правни основ за промјену корисника у катастарском операту. Такође је констатовано да је неосновано позивање у жалби на одредбе члана 71 до 74 Закона о одбрани БиХ, као и на Споразум о питањима сукцесије, јер се у њима нигдје не прописује, нити наводи да се предметне непокретности имају *ex lege* укњижити на БиХ, па да ни то не може представљати основ за промјену корисника у катастарском операту.

Такође је у оспореном акту констатовано да се ни одлука Уставног суда БиХ, на коју се позива тужитељица не односи на предметне непокретности и да као таква не може представљати правни основ за промјену корисника у катастарском операту, сходно одредби члана 20 Закона и члану 59 Правилника, којима је прописано да је основ за промјену корисника у катастарском операту закон, правноснажна одлука суда којом је утврђено право на земљишту, правноснажна одлука другог надлежног органа, уговор овјерен код суда и уговор овјерен код нотара. Имајући у виду тако утврђено чињенично стање, тужена је закључила да првостепени орган захтјев тужитељице није ни могао усвојити па је позивом на одредбу члана 225 став 1 Закона о општем управном поступку („Сл. гласник РС“ број 13/02, 87/07, 50/10 и 66/18, у даљем тексту: ЗОУП), одлучила као у диспозитиву оспореног акта. Оспорени акт је оснажен побијаном пресудом, са разлозима који су већ изнесени у уводном дијелу образложења ове пресуде.

Побијана пресуда је правилна и законита.

Правилно је у побијаној пресуди закључено да је тужба неоснована, будући да је тужена утврдила да тужитељица није доказала да постоје законом прописани услови за провођење тражене промјене уписа права својине као и промјену посједника у катастарском операту, о чему су у побијаној пресуди дати јасни и потпуни разлози, који се не могу довести у сумњу уопштем елаборирањем тужитељице у предметном захтјеву.

Према одредби члана 3 став 1 ЗЗК, поступак уписа у земљишну књигу покреће се подношењем захтјева за упис. Уз захтјев за упис треба приложити документацију, а то могу бити: 1) исправа која је основ за стицање права, 2) документ на основу ког се доказује стварно право, 3) овјерена копија судске одлуке која је основ за упис, 4) неки други документ којим се потврђује стварно право осигурано предбиљежбом, 5) документи наведени у члану 7 овог закона (пријавни лист) и б) други документи потребни за упис прописани овим законом (став 2).

Из чињеничног утврђења, произлази да тужитељица уз захтјев није приложила ниједан од докумената наведених у члану 3 и 7 ЗЗК који представља основ за упис права

у земљишну књигу, па је и по оцјени овог суда правилно од стране управних органа одбијен захтјев тужитељице за провођење уписа права својине у земљишној књизи.

Такође, чланом 20 Закона, прописано да се промјене корисника у катастарском оперативу проводе на основу правноснажних одлука судова и других државних органа који одлучују о промјени права на непокретностима, као и на основу уговора овјерених код суда, те на основу уговора о концесији и уговора о дугорочном закупу не краћем од пет година. Такође, према члану 59 Правилника основи за промјену корисника у катастарском оперативу су: закон, правноснажна одлука суда којом је утврђено право на земљишту, правноснажна одлука другог надлежног органа, уговор овјерен код суда и уговор овјерен код нотара, као и уговор овјерен код суда или другог надлежног органа стране државе са којом је закључен међудржавни уговор. С обзиром да тужитељица уз захтјев није приложила ниједан од горе наведених правних основа за провођење наведених промјена, то је Подручна јединица Ф. правилно одлучила када је одбила захтјев тужитељице у том дијелу, због непостојања наведених законских основа, односно основа предвиђених чланом 59 Правилника.

У побијаној пресуди је, у вези с тим, правилно образложено да Одлука о величини, структури и локацијама ОС БиХ, донесена од стране Предсједништва Б и Х., представља одлуку у којој се само наводи шта чини Оружане снаге Б.Х., каква им је структура, описана локација, гдје се налазе њене организационе јединице, па да се такође ни у погледу осталих приложених докумената не ради о било којем документу који би по закону могао да представља правни основ за промјену корисника у катастарском оперативу на предметним непокретностима, што се односи и на одредбу члана 71 став 3 Закона о одбрани БиХ, а и на Споразум о питањима сукцесије, јер се у њима нигдје не прописује, нити наводи да се предметне непокретности имају *ex lege* књижити на БиХ. Исто тако је правилно наведено да се ни одлука Уставног суда БиХ, на коју се позива тужитељица, не односи на предметне непокретности и да као таква не може представљати правни основ за промјену корисника у катастарском оперативу. Њоме се, како је то правилно истакао нижестепени суд, врши апстрактна оцјена уставности закона који је био предмет оцјене.

Према томе, неспорно је да документи које је тужитељица приложила не могу бити основ за упис права својине као и промјене посједника у катастарском оперативу, у смислу наведених законских и подзаконских прописа, што је јасно констатовано у оспореном акту којим је одбијена жалба тужитељице изјављена на првостепено рјешење о одбијању њеног захтјева.

Сходно томе, како документи које је тужитељица приложила неспорно и не могу бити основ за упис права својне као и промјене у катастарском оперативу, нису учињене повреде правила поступка ни тиме што нижестепени суд није позивао тужитељицу, у смислу одредби члана 369 и 370 ЗПП да се изјасни о мијешању Р. С. у спор, јер Р. С. у управном спору има својство заинтересованог лица на основу одредбе члана 13 став 2 ЗУС и на положај заинтересованог лица и његово мијешање у управном спору не примјењују се одредбе члана 369 и 370 ЗПП на које се погрешно позива тужитељица. У погледу ступања заинтересованог лица у управни спор није потребна сагласност нити изјашњење ниједне од страна у управном спору, већ је то искључиво право заинтересованог лица да ступи у управни спор који се најчешће мијеша на страни туженог органа, али може да се мијеша и на страни тужиоца. У овом случају

заинтересовано лице има правни интерес да учествује у овом управном спору и за то учешће није му потребна сагласност странака, па према томе, ни тужитељице.

Из тих разлога, не стоје наводи захтјева да је поступањем нижестепеног суда због изостанка сагласности тужитељице за учешће заинтересованог лица у управном спору повређено начело равноправности странака у поступку.

Код таквог стања ствари, по оцјени овог суда, а како ни остали приговори наведени у предметном захтјеву, нису могли утицати на другачије одлучивање, произлази да побијаном пресудом није остварен ниједан разлог њене незаконитости из одредбе члана 35 став 2 ЗУ, па се отуда захтјев тужитељице, на основу одредбе члана 40 став 1 истог закона, одбија као неоснован.

Записничар
Маја Савић

Предсједник вијећа
Едина Чупељић

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Биљана Аћић